

یادداشت

تمرکز بر تأمین مالی
با خروج از بنگاهداری

منصور علیمردانی

عضو کمیسیون بهداشت
و درمان مجلس

واگذاری سهام شرکت‌هایی مانند شفادارو را باید در چارچوب اصلاح ساختار نظام بانکی و اجرای سیاست خروج بانک‌ها از بنگاهداری ارزیابی کرد. بانک‌ها باید بر مأموریت اصلی خود، یعنی تجهیز منابع، تأمین مالی تولید، ارائه خدمات بانکی و تخصیص بهینه اعتبارات متمرکز باشند و از صرف بخش قابل‌توجهی از ظرفیت مدیریتی و منابع مالی خود برای اداره مستقیم بنگاه‌های اقتصادی فاصله بگیرند.

در این چارچوب، عرضه سهام شفادارو در بورس می‌تواند گامی در جهت کاهش تصدی‌گری بانک ملی و آزادسازی ظرفیت‌های مالی و مدیریتی این بانک باشد. البته باید میان عرضه سهام یک شرکت در بورس و خروج واقعی بانک از بنگاهداری تفاوت قائل شد. آنچه اهمیت دارد، میزان سهام واگذارشده، انتقال کنترل مدیریتی و قطع وابستگی‌های مؤثر مالی و مدیریتی میان بانک و شرکت است. اگر بانک پس از واگذاری همچنان از طریق شرکت‌های وابسته یا ترتیبات مدیریتی و مالی، کنترل بنگاه را در اختیار داشته باشد، نمی‌توان این اقدام را خروج کامل از بنگاهداری تلقی کرد.

واگذاری دارایی‌های غیربانکی می‌تواند از مسیرهای مختلف به بهبود وضعیت مالی بانک‌ها کمک کند. منابع حاصل از فروش سهام، در صورت مدیریت صحیح، می‌تواند برای بازپرداخت بدهی‌های پرهزینه، تقویت نقدینگی و کاهش فشار بر منابع بانک مورد استفاده قرار گیرد. همچنین خروج از مالکیت مستقیم بنگاه‌های صنعتی و تجاری، ریسک‌های غیرمرتبط با فعالیت اصلی بانکداری را کاهش می‌دهد و امکان تمرکز بیشتر بر مدیریت اعتبارات و تأمین مالی اقتصاد را فراهم می‌کند.

با این حال، فروش دارایی به‌خودی‌خود به معنای افزایش سرمایه بانک نیست و آثار نهایی آن به عواملی مانند ارزش دفتری دارایی، قیمت فروش، هزینه‌های معامله و نحوه مصرف منابع حاصل بستگی دارد. همچنین نباید انتظار داشت که تمام منابع حاصل از واگذاری، مستقیماً به تسهیلات جدید برای تولید تبدیل شود؛ چراکه ممکن است بخشی از این منابع برای تسویه بدهی‌ها یا تأمین نیازهای نقدینگی بانک اختصاص یابد.

از این رو، ارزیابی موفقیت واگذاری شرکت‌هایی مانند شفادارو باید بر اساس نتایج واقعی آن در شاخص‌هایی همچون وضعیت نقدینگی، بدهی‌های پرهزینه، کیفیت دارایی‌ها و ظرفیت تأمین مالی بنگاه‌های اقتصادی صورت گیرد. هدف نهایی این است که منابع بانکی به‌جای درگیر شدن در اداره بنگاه‌ها، در خدمت تولید، اشتغال و فعالیت‌های مولد قرار گیرد.

اگر بانکی دارایی خود را واگذار کند، اما منابع حاصل را دوباره صرف خرید شرکت‌های دیگر و گسترش فعالیت‌های غیرمرتبط با بانکداری کند، نمی‌توان گفت هدف اصلی سیاست خروج از بنگاهداری محقق شده است.

ادامه در صفحه ۲

پول اصلاح یارانه‌ها
در حساب کم درآمدهارئیس جمهور در جلسه بررسی روند
بهینه‌سازی و مدیریت مصرف سوخت:

- « مصرف مزاد بر سهمیه با هزینه واقعی محاسبه شود
- « هیچ دستگاهی نباید از مدیریت مصرف مستثنا شود
- « آنچه نباید اتفاق بیفتد، نارضایتی اقشار کم‌درآمد است
- « تمام منافع حاصل از کاهش مصرف باید به مردم بازگردد

۳

۴

جنگ علیه ایران
تورم آمریکا را افزایش داد

تورم آمریکا در سپتامبر با افزایش قیمت بنزین، بلیت هواپیما و برخی کالاها به ۳.۷ درصد رسید؛ رقمی بالاتر از پیش‌بینی اقتصاددانان که هم‌زمان با نزدیک‌شدن انتخابات میان‌دوره‌ای، فشار بر خانوارها و سیاست‌گذاران اقتصادی این کشور را افزایش داده است. خبری بد برای دونالد ترامپ و جمهوری‌خواهان در آستانه برگزاری انتخابات میان‌دوره ای کنگره آمریکاست.

۴

جهش ۱۵۰ درصدی
قیمت گاز در قاره سبز

جهش بیش از ۱۵۰ درصدی قیمت عمده‌فروشی گاز اروپا از ابتدای سال، کاهش ذخایر گازی و اختلال در عرضه انرژی از خاورمیانه، امنیت انرژی این قاره را در آستانه زمستان با تهدیدی جدی روبه‌رو کرده است. هم‌زمان، تلاش کشورهای غربی برای جبران کمبود گاز می‌تواند تا پایان دهه به مزاد عرضه و سقوط قیمت‌ها منجر شود؛ بحرانی که هم‌زمان صنایع اروپایی را زیر فشار قرار داده است.

۲

شناسایی پردرآمدها
با شاخص جدید کلید خورد

هیئت وزیران شیوه‌نامه شناسایی و گروه‌بندی اقتصادی خانوارها را تصویب کرد؛ مصوبه‌ای که بر اساس آن، خانوارهایی که مجموع ارزش روز زمین‌های مسکونی آن‌ها بیش از ۵۰ میلیارد تومان یا ارزش هر واحد مسکونی و زمین غیرمسکونی آن‌ها بیش از ۷۵ میلیارد تومان باشد، در گروه دارای وسیع اقتصادی بالا قرار می‌گیرند.

از سرگیری پروازهای عمان به ایران به زودی

پروازهای عمان به ایران که در پی تحریم‌های هوایی آمریکا علیه ایران متوقف شده بود، قرار است به‌زودی از سر گرفته شود. در پی رایزنی‌های سیاسی و دیپلماتیک مقامات ایران و عمان، قرار است به زودی و در مرحله نخست پروازهای مسقط به تهران از سر گرفته شود. جزئیات مربوط به زمان دقیق ازسرگیری پروازها و برنامه پروازی شرکت‌های هواپیمایی عمانی هنوز اعلام نشده است. پروازهای مسقط - تهران از ۲۳ سپتامبر، اول مهرماه، در پی محدودیت‌های اعمال‌شده بر پرواز شرکت‌های هواپیمایی ایرانی از سوی آمریکا متوقف شده است. شایان ذکر است در این مرحله پروازها از عمان به تهران برقرار می‌شود و هنوز جزییات برقراری پروازهای تهران به مسقط مشخص نیست.

گزارش خبری

گره کور تامین مالی تجدیدپذیرها

توسعه تجدیدپذیرها در کشور ما با توجه به ناترازی موجود در بخش های مختلف بسیار زودتر باید مورد توجه قرار می گرفت . این اقدام اگرچه دیر هنگام اما در دولت چهاردهم پیشرفت نسبتا قابل قبولی داشت.

مهمترین مساله برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر را می توان تامین مالی دانست که از ابتدا با فراز و فرود های بسیاری روبرو بود. در شرایط افزایش نیاز به برق و ضرورت کاهش ناترازی انرژی، بیش از گذشته به تأمین مالی پایدار وابسته شده است. در همین راستا، تخصیص یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار از منابع صندوق توسعه ملی به این بخش، می‌تواند زمینه‌ساز تقویت سرمایه‌گذاری در پروژه‌های تولید برق پاک باشد؛ هرچند میزان اثرگذاری این منابع به روند پرداخت و نحوه هزینه‌کرد آن‌ها بستگی دارد.

روز گذشته محسن طرطلرب رئیس سازمان انرژی های تجدیدپذیر با اشاره به منابع اختصاص‌یافته از سوی صندوق توسعه ملی برای توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر اظهار کرد: همکاری با این صندوق به‌صورت مستمر ادامه دارد و در مقاطع مختلف، مسدودی‌های جدیدی برای تأمین منابع می‌شود.

وی افزود: تاکنون برای این بخش یک میلیارد و ۵۰۰ میلیون دلار تخصیص صادر شده که از این میزان، یک میلیارد و ۱۰۰ میلیون دلار دریافت شده است. باقی‌مانده منابع نیز در حال طی مراحل مربوط به تخصیص و پرداخت است. بررسی ارقام اعلام‌شده نشان می‌دهد که تاکنون حدود ۷۳ درصد از منابع تخصیص‌یافته دریافت شده و ۴۰۰ میلیون دلار، معادل حدود ۲۷ درصد کل اعتبار، همچنان در مراحل مربوط به تخصیص و پرداخت قرار دارد. تکمیل این فرایند می‌تواند در تأمین مالی پروژه‌های در دست اجرا و برنامه‌ریزی برای توسعه ظرفیت نیروگاه‌های تجدیدپذیر نقش داشته باشد. اهمیت این منابع مالی از آنجا ناشی می‌شود که توسعه نیروگاه‌های خورشیدی و بادی، علاوه بر سرمایه‌گذاری اولیه، به تأمین تجهیزات، ایجاد زیرساخت‌های فنی و فراهم شدن امکان اتصال به شبکه برق نیاز دارد. در چنین شرایطی، دسترسی به منابع مالی و ارزی می‌تواند بر سرعت اجرای پروژه‌ها و زمان ورود ظرفیت‌های جدید تولید برق به مدار اثر بگذارد.

تصویب سهمیه جدید برق صنایع

سختگوی وزارت صمت با اشاره به نقش تنها ۱۵ درصدی صنایع از مصرف برق کشور و اثربخشی صنعت در رشد اقتصادی، اشتغال و معیشت جامعه، از تخصیص ۱۶ هزار و ۵۵۰ مگاوات برق به صنایع خبر داد. عزت اله زارعی در تشریح آمار ظرفیت تولید برق کشور و موضوع تامین برق صنایع اظهار کرد: ظرفیت نیروگاه‌های نصب‌شده در کشور حدود ۹۹ هزار و ۲۰۰ مگاوات و قدرت تولید برق این نیروگاه‌ها نیز به ۸۷ هزار مگاوات می‌رسد که در شرایط پیک، حدود ۶۲ هزار مگاوات برق تولید می‌شود و سهم بخش صنعت از این شبکه تنها حدود ۱۵ درصد است. ۱۶ هزار و ۵۵۰ مگاوات برق میان تمامی صنایع تقسیم بندی شده و این موضوع به صنایع اعلام شده و پس از طرح در شورای عالی انرژی، با حمایت‌های صورت‌گرفته به تصویب رسیده و امیدواریم در نیمه دوم سال با آرامش بهتری اجرا شود.

پول اصلاح یارانه‌ها در حساب کم درآمدها

پزشکیان: مصرف مازاد بر سهمیه با هزینه واقعی محاسبه شود؛ منابع آزادشده سهم مردم است، نه دولت

● سهمیه بنزین حقوقی‌ها زیر ذره‌بین

پزشکیان در بخش دیگری از این نشست، خواستار تعیین تکلیف سهمیه سوخت اشخاص حقوقی شد و اعلام کرد تخصیص بنزین یارانه‌ای به این اشخاص ضرورتی ندارد. او همچنین بر بازنگری در تخصیص گازوئیل یارانه‌ای به مصارف غیرضروری تأکید کرد و خواستار شناسایی موارد فاقد توجیه و اصلاح سازوکارهای تخصیص سهمیه در چارچوب مقررات شد. در بخش حمل‌ونقل عمومی نیز رئیس‌جمهور بر ضرورت ثبت دقیق اطلاعات اتوبوس‌ها و مینی‌بوس‌های درون‌شهری، تفکیک ناوگان تحت مدیریت دستگاه‌های مختلف و تطبیق میزان مصرف واقعی با سهمیه‌های تخصیصی تأکید کرد. به گفته او، دستگاه‌های دولتی باید در مدیریت مصرف پیشگام باشند و هیچ بخشی نباید از نظارت بر میزان مصرف سوخت مستثنا شود.

مورد تأکید رئیس‌جمهور بود. پزشکیان خواستار شناسایی افرادی شد که در قاچاق سوخت نقش دارند و تأکید کرد: دسترسی آنان به سهمیه‌های یارانه‌ای، از جمله از طریق ابطال یا مسدودسازی کارت سوخت، پس از احراز تخلف و مطابق مقررات محدود شود. او همچنین بر ضرورت نظارت مستمر بر زنجیره تأمین، انتقال و مصرف سوخت تأکید کرد؛ نظارتی که باید مشخص کند چه میزان سوخت در کشور مصرف می‌شود، چه مقدار هدر می‌رود و چه حجمی از فرآورده‌ها از شبکه رسمی توزیع خارج می‌شود.

به گفته رئیس‌جمهور، شناسایی مسیرهای انحراف و بستن منافذ قاچاق می‌تواند ضمن صیانت از منابع ملی، به کاهش ناترازی انرژی کمک کند.

کاهش مصرف روزانه سوخت
بر اساس گزارش مطرح‌شده در جلسه، اجرای این اقدامات با کاهش روزانه حدود ۵ تا ۳ میلیون لیتر از مصرف سوخت همراه خواهد بود. همچنین، میزان واردات سوخت در مهرماه، طبق آمار ارائه‌شده، نسبت به مهرماه سال گذشته ۵۸ درصد کاهش داشته است. با این حال، تأکید پزشکیان نشان می‌دهد که از نگاه دولت، کاهش مصرف به‌تنهایی معیار کافی برای موفقیت نیست. موضوع مهم‌تر آن است که منابع حاصل از این کاهش چگونه مدیریت و به چه گروه‌هایی اختصاص داده می‌شود.

جلوی قاچاق سوخت را بگیرد
مقابله با قاچاق سوخت، بخش دیگری از برنامه

به اینکه برخورداری از چندین ملک می‌تواند به استفاده از امتیازهای متعدد منجر شود، در مقابل، این پرسش را مطرح کرد که چرا باید خانوارهای برخوردار و کم‌برخوردار از سازوکارهای مشابهی برای دریافت حمایت‌های دولتی بهره‌مند شوند. پزشکیان تأکید کرد: تخصیص یارانه باید ضابطه‌مند و متناسب با ملاحظات عدالت اجتماعی باشد. به گفته او، مصرف مازاد بر سهمیه تعیین‌شده باید در چارچوب ضوابط قانونی و سازوکارهای مصوب، با قیمتی متناسب با هزینه واقعی محاسبه شود. او تصریح کرد: دولت ممکن است نارضایتی ناشی از محدود شدن امتیازهای نامتوازن را بپذیرد، اما نباید اجازه دهد اقشار کم‌درآمد از نحوه توزیع منابع و حمایت‌های عمومی ناراضی باشند.

شناسایی پر درآمدها با شاخص جدید کلید خورد

ثبت‌شده در سامانه ملی املاک و اسکان است و سکونت در خانه متعلق به دیگری بدون پرداخت اجاره‌بها، به معنای مستأجر بودن محسوب نمی‌شود. خانواری که مالک خانه است، حتی اگر در واحد مسکونی دیگری اجاره‌نشین باشد، برای اعمال حدنصاب‌های این مصوبه مالک شناخته خواهد شد.

مصوبه جدید دولت را می‌توان گامی در جهت تغییر شیوه شناسایی وضعیت اقتصادی خانوارها دانست؛ رویکردی که در آن، درآمد ماهانه به‌تنهایی ملاک ارزیابی توان مالی نیست و ارزش املاک، خودرو، سرمایه‌گذاری‌های بورسی، تسهیلات بانکی و حتی الگوی مصرف انرژی نیز در کنار سایر اطلاعات اقتصادی مورد توجه قرار می‌گیرد.

هدف از این رویکرد، دستیابی به تصویر دقیق‌تری از وضعیت مالی خانوارها و فراهم کردن زمینه برای هدفمندتر شدن سیاست‌های حمایتی است. تجمع اطلاعات دستگاه‌های مختلف در کارپوشه اقتصادی ایرانیان نیز می‌تواند به شناسایی بهتر خانوارهای برخوردار و کم‌برخوردار و کاهش خطا در طبقه‌بندی اقتصادی منجر شود.

از منظر سیاست‌گذاری رفاهی، چنین سازوکاری می‌تواند به دولت کمک کند منابع حمایتی را متناسب‌تر با وضعیت اقتصادی خانوارها تخصیص دهد و میان خانوارهایی که درآمد جاری محدودی دارند اما از دارایی‌های قابل توجه برخوردارند، با خانوارهایی که هم درآمد و هم دارایی محدودی دارند، تمایز قائل شود. با این حال، اثربخشی این سیاست به دقت اطلاعات، به‌روزرسانی مستمر داده‌ها و توجه به شرایط واقعی زندگی خانوارها بستگی دارد. برای مثال، مالکیت یک ملک لزوماً به معنای برخورداری از درآمد نقدی بالا نیست و ارزش دارایی نیز همیشه توان پرداخت هزینه‌های روزمره را نشان نمی‌دهد. بنابراین، نحوه ترکیب شاخص‌ها و امکان اصلاح اطلاعات نادرست، در تحقق هدف حمایت عادلانه‌تر اهمیت تعیین‌کننده‌ای خواهد داشت.

یارانه

هیئت وزیران شیوه‌نامه شناسایی و گروه‌بندی اقتصادی خانوارها را تصویب کرد؛ مصوبه‌ای که بر اساس آن، خانوارهای کشور با توجه به درآمد، دارایی‌ها و شاخص‌های اقتصادی در سه گروه با وسع اقتصادی بالا، متوسط و پایین قرار می‌گیرند. بر اساس این شیوه‌نامه، خانوارهایی که مجموع ارزش روز زمین‌های مسکونی آن‌ها بیش از ۵۰ میلیارد تومان یا ارزش هر واحد مسکونی و زمین غیرمسکونی آن‌ها بیش از ۷۵ میلیارد تومان باشد، در گروه دارای وسع اقتصادی بالا قرار می‌گیرند. افزون بر اینکه ارزش خودروهای سواری و وانت‌های دوکابین شخصی نیز اگر از ۷ میلیارد و ۵۰۰ میلیون تومان بیشتر باشد، مشمول این معیار خواهد بود. قرار گرفتن در میان ۵ درصد خانوارهای دارای بیشترین مصرف انرژی یا بیشترین ارزش سبد سرمایه‌گذاری در بازار سرمایه و همچنین قرار گرفتن در میان ۲.۵ درصد خانوارهای دارای بیشترین مانده تسهیلات بانکی، از دیگر معیارهای تعیین‌شده برای شناسایی خانوارهای پردرآمد است. با تصمیم دولت، دارندگان کارت بازرگانی و افرادی که بیش از ۱۸۲ روز در سال خارج از کشور حضور دارند نیز در این گروه قرار می‌گیرند. در مقابل، خانوارهای مستمری‌بگیر کمیته امداد امام خمینی(ره) و سازمان بهزیستی، پس از راستی‌آزمایی اطلاعات اقتصادی، در گروه دارای وسع اقتصادی پایین طبقه‌بندی می‌شوند.

با این تصمیم، تشخیص وضعیت اقتصادی خانوارها با استفاده از اطلاعات درآمدی و دارایی‌ها، از جمله حقوق و دستمزد، درآمد مشاغل و اجاره، سود سپرده‌های بانکی، سهام، املاک و وسایل نقلیه انجام می‌شود. سازمان امور مالیاتی کشور موظف است اطلاعات اقتصادی ثبت‌شده در کارپوشه اقتصادی ایرانیان را در اختیار وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی قرار دهد تا این وزارتخانه با تجمع داده‌ها، وضعیت اقتصادی خانوارها را تعیین کند. همچنین ملاک تشخیص مستأجر بودن، اطلاعات

تمرکز بر تأمین مالی با خروج از بنگاه‌داری

آیا بانک واقعاً از مدیریت بنگاه خارج شده است یا خیر.

در کنار این موارد، لازم است برای منابع حاصل از واگذاری برنامه مشخصی تدوین شود و اولویت‌هایی مانند کاهش بدهی‌های پرهزینه، تقویت نقدینگی و افزایش ظرفیت تأمین مالی بخش مولد اقتصاد در آن مورد توجه قرار گیرد. همچنین بانک‌ها باید با ارائه گزارش‌های دوره‌ای درباره میزان سهام واگذارشده، منابع وصول‌شده، تغییرات ساختار مالکیت و آثار مالی معاملات، در برابر نتایج این سیاست پاسخ‌گو باشند.

در واگذاری شفافدارو، علاوه بر ملاحظات مربوط به اصلاح نظام بانکی، باید به ماهیت فعالیت این شرکت در صنعت دارو نیز توجه داشت. استمرار تولید، تأمین مواد اولیه، حفظ کیفیت محصولات و دسترسی مردم به دارو از موضوعات مهمی است که باید در فرایند واگذاری مورد توجه قرار گیرد.

خروج بانک از مالکیت یک بنگاه نباید به اختلال در تولید یا زنجیره تأمین دارو منجر شود. از این رو، لازم است ضمن فراهم کردن زمینه انتقال واقعی مالکیت و مدیریت، شرایطی فراهم شود که فعالیت تولیدی شرکت با ثبات ادامه یابد و منافع عمومی نیز حفظ شود.

ادامه یادداشت یک بنابراین، نحوه استفاده از منابع حاصل از واگذاری، به اندازه خود فرایند فروش اهمیت دارد.

برای تداوم روند خروج بانک‌ها از بنگاه‌داری، پیش از هر چیز باید دارایی‌ها و شرکت‌های تحت مالکیت مستقیم و غیرمستقیم بانک‌ها به‌صورت شفاف شناسایی شوند.

بدون دسترسی به تصویر کاملی از زنجیره مالکیت، این احتمال وجود دارد که واگذاری‌ها صرفاً در ظاهر انجام شوند و کنترل اقتصادی شرکت‌ها همچنان در اختیار بانک باقی بماند.

از سوی دیگر، واگذاری‌ها باید بر مبنای قیمت‌گذاری کارشناسی، رقابت واقعی و شفافیت در شرایط معامله انجام شوند. توان مالی خریدار و میزان استقلال او از بانک واگذارکننده نیز اهمیت دارد؛ زیرا اگر خریدار برای تملک شرکت عمدتاً به منابع همان بانک متکی باشد، ممکن است بخشی از ریسک اقتصادی معامله دوباره به بانک بازگردد.

انتقال واقعی کنترل مدیریتی نیز باید یکی از معیارهای اصلی ارزیابی واگذاری‌ها باشد. ترکیب هیئت‌مدیره، روابط مالی، قراردادهای مدیریتی و مالکیت‌های غیرمستقیم باید به‌گونه‌ای بررسی شوند که مشخص شود

ابلاغ مصوبه تسهیل فرایندهای گمرکی

رئیس‌جمهور، مصوبه ستادملی گذر را با هدف، تسهیل فرایندهای گمرکی و حمل یک‌سره کالا را با هدف کاهش توقف کامیون‌ها در مرزها، تسریع انتقال کالا به گمرک مقصد و تسهیل فرایندهای تجاری ابلاغ کرد. توقف طولانی‌مدت کامیون‌ها در مبادی ورودی و خروجی مرزهای کشور طی ماه‌های اخیر به یکی از چالش‌های جدی صنعت حمل‌ونقل تبدیل شده است؛ مسئله‌ای که علاوه بر افزایش هزینه‌های لجستیکی و زمین‌گیر شدن ناوگان حمل‌ونقل، نگرانی‌هایی را درباره از دست رفتن بازارهای صادراتی ایران را پی داشته است. تصویب‌نامه تسهیل فرایندهای گمرکی و حمل یک‌سره کالا با رویکرد «مرز محل عبور است، نه توقف» به امضای رئیس‌جمهور، رسیده است؛ مصوبه‌ای که با هدف تسریع فرایندهای مرزی و تسهیل انتقال کالا به گمرکات مقصد، ضوابط جدیدی را برای کاهش توقف کالا در مبادی ورودی و خروجی کشور تعیین می‌کند.

تجارت ۴ میلیارد دلاری ایران و اوراسیا

وزیر صنعت، معدن و تجارت ایران اعلام کرد ارزش مبادلات تجاری ایران و اتحادیه اقتصادی اوراسیا در هشت ماه نخست سال ۲۰۲۶ به حدود ۴ میلیارد و ۴۸۶ میلیون دلار رسیده است. سیدمحمد اتابک در دومین نشست کمیته مشترک اجرای موافقت‌نامه تجارت آزاد ایران و اوراسیا، توسعه همکاری‌های اقتصادی و رفع موانع تجاری را از اولویت‌های تهران دانست. وی افزود ارزش تجارت ایران با کشورهای عضو این اتحادیه در سال ۲۰۲۵ از ۷ میلیارد دلار فراتر رفت که نسبت به سال ۲۰۲۴ حدود ۲۵ درصد افزایش داشت. در این مدت، صادرات غیرنفتی ایران ۲ میلیارد و ۱۴۹ میلیون دلار و واردات از کشورهای عضو ۴ میلیارد و ۹۲۸ میلیون دلار بود. اتابک همچنین بر تسهیل گمرکی، تنوع‌بخشی به کالاهای مبادله‌شده، توسعه صادرات و اجرای پروژه‌های صنعتی مشترک تأکید کرد.

همتی: فروپاشی اقتصاد ایران توهم است

مهار تورم، تثبیت انتظارات تورمی، حفظ ثبات مالی و تداوم خدمات بانکی در اولویت بانک مرکزی قرار دارد

گفتگوی روسای بانک مرکزی ایران و الجزایر

عبدالنصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی ایران، در حاشیه اجلاس سالانه صندوق بین‌المللی پول با مه‌ند بوری، رئیس کل بانک مرکزی الجزایر، دیدار و گفت‌وگو کرد. در این دیدار، طرفین آخرین وضعیت مناسبات پولی، بانکی و تجاری میان دو کشور را مورد بحث و تبادل نظر قرار دادند. ارتقای سطح همکاری‌های مشترک اقتصادی و بهره‌گیری از ظرفیت‌های متقابل در راستای تقویت تعاملات تجاری دوجانبه از مهم‌ترین محورهای این نشست بود. رئیس کل بانک

ادعای فروپاشی اقتصاد ایران توهمی بیش نیست. این پیام صریح ایران به اجلاس صندوق بین‌المللی پول در بانکوک تایلند بود؛ جایی که عبدالناصر همتی، رئیس کل بانک مرکزی، به‌صراحت اعلام کرد بانک مرکزی ایران، به‌رغم فشارهای اقتصادی و تحریم‌های آمریکا، با تأمین ارز نیازهای اساسی و داروی کشور و مهار شتاب تورم، نقش مهمی در حفظ ثبات اقتصادی داشته است.

رئیس کل بانک مرکزی ایران در اجلاس صندوق بین‌المللی پول در بانکوک با اشاره به جنگ تحمیلی آمریکا و اسرائیل علیه ایران که با اعمال حداکثر تحریم و فشارهای اقتصادی آمریکا همراه شد، تأکید کرد: به‌رغم همه این فشارها، اقتصاد ایران تاب‌آوری بسیار خوبی از خود نشان داده است و ادعای فروپاشی اقتصاد ایران توهمی بیش نیست. وی در این اجلاس گفت: اولویت‌های ما در بانک مرکزی، مهار تورم، تثبیت انتظارات تورمی، حفظ ثبات مالی و تداوم خدمات بانکی و نظام پرداخت است. همتی تأکید کرد: بانک مرکزی ایران، به‌رغم فشارهای اقتصادی و تحریم‌های آمریکا، با تأمین ارز نیازهای اساسی و داروی کشور و مهار شتاب تورم، نقش مهمی در حفظ ثبات اقتصادی داشته است. ما به انضباط پولی، تقویت چارچوب‌های سیاستی و رفع عدم‌تعادل‌های اقتصاد کلان متعهدیم و این تلاش‌ها باید با لحاظ شوک‌های بیرونی و محدودیت‌های مالی که فضای سیاست‌گذاری و اثربخشی سیاست‌ها را محدود می‌کنند، ارزیابی شوند.

درخواست ایران از IMF

رئیس کل بانک مرکزی افزود: تداوم وضعیت منطقه، بازارهای انرژی، حمل‌ونقل، تجارت و سرمایه‌گذاری را تحت تأثیر قرار می‌دهد و ثبات، مستلزم احترام به حاکمیت و تدفغه‌های مشروع امنیتی، همراه با همکاری بر پایه مسئولیت‌پذیری متقابل و منافع مشترک است. این تحولات، پاسخی روشن‌تر و فعالانه‌تر از صندوق در راستای مأموریت آن برای تقویت همکاری پولی بین‌المللی و نظارت بر عملکرد مؤثر نظام پولی بین‌المللی می‌طلبد. وی تأکید کرد: انتظار داریم صندوق در فعالیت‌های نظارتی دوجانبه و چندجانبه خود، آثار اقتصادی جنگ، تحریم‌ها و محدودیت‌های پرداخت‌های بین‌المللی را با همان دقتی بررسی کند که سیاست‌های داخلی را ارزیابی می‌کند. این مسئولیت، مستلزم تحلیل با معیارهای یکسان برای

چرا بلوف بسنت نگرفت؟

موضع‌گیری اخیر رئیس کل بانک مرکزی در شرایطی مطرح می‌شود که اسکات بسنت، وزیر خزانه‌داری آمریکا ۵ مهر ۱۴۰۵ مدعی شده بود ایران ظرف حدود دو هفته دیگر نفتی برای فروش و چپیزی برای مبادله نخواهد داشت. او با اشاره به محدودیت صادرات نفت ایران پیش‌بینی کرده بود که اقتصاد کشور در همین بازه زمانی با فروپاشی روبه‌رو شود. این اظهارات بخشی از کارزار فشار اقتصادی و واشنگتن علیه ایران بود که هدف آن، به گفته مقام‌های آمریکایی، محدود کردن درآمدهای نفتی و قطع ارتباطات مالی و تجاری ایران عنوان شده است. البته این ادعای بسنت پس از آن صورت گرفت که او دوم شهریور امسال با اشاره به نوسان نرخ ارز در بازار داخلی ایران گفته بود: فشارها ادامه خواهد یافت و دلار ۳۰۰ هزار تومان می‌آید و اقتصاد ایران دچار فروپاشی می‌شود. بانک مرکزی

ایران اما وارد میدان جنگ اقتصادی شد و سیاست مداخله هدفمند ارزی را کلید زد تا عملیات روانی وزارت خزانه داری آمریکا را ناکام بگذارد. تا جایی که رئیس کل بانک مرکزی ایران در واکنش به ادعای بسنت اعلام کرد: ارزیابی وضعیت اقتصاد باید بر اساس شاخص‌های قابل‌اندازه‌گیری انجام شود، نه پیش‌بینی‌ها و مواضع سیاسی. او در پاسخ به اظهارات بسنت درباره چاپ پول و فروپاشی اقتصاد ایران، به آمارهای بانک مرکزی اشاره کرد و گفت رشد دوازده‌ماهه نقدینگی از ۵۶.۴ درصد در خرداد ۱۴۰۵ به ۵۱.۶ درصد در شهریور کاهش یافته است و رشد ماهانه نقدینگی در شهریور نیز به ۱.۳ درصد رسیده است.

نه به فروپاشی

برآوردهای صندوق بین‌المللی پول تصویری متفاوت از ادعای فروپاشی فوری ارائه می‌کند، این نهاد بین‌المللی با اشاره به پیامدهای جنگ و اختلال در بازارهای انرژی، ایران و برخی اقتصادهای منطقه را در شمار اقتصادهای در معرض رکود عمیق قرار داده است. با این حال، برآورد انقباض اقتصادی با

ادعای فروپاشی کامل اقتصاد یکسان نیست. صندوق بین‌المللی پول در تازه‌ترین گزارش خود پیش‌بینی کرده است نرخ تورم ایران از ۷۸.۶ درصد در سال ۲۰۲۶ به ۴۲ درصد در سال ۲۰۲۷ کاهش یابد؛ هم‌زمان، رشد اقتصادی کشور نیز پس از انقباض در سال جاری، در سال آینده به محدوده مثبت بازخواهد گشت.

خنثی‌سازی محدودیت‌های بانکی

سیدعلی مدنی‌زاده، وزیر اقتصاد هم که به تایلند سفر کرده، هدف این سفر را استفاده از ظرفیت اجلاس پاییزه بانک جهانی و صندوق بین‌المللی پول برای رایزنی با شرکای تجاری و مالی ایران و خنثی‌سازی محدودیت‌های مالی عنوان کرد. وی، با اشاره به رایزنی با شرکای تجاری و مالی ایران در حاشیه این اجلاس، اظهار کرد: هدف اصلی این سفر، استفاده از ظرفیت برگزاری اجلاس برای انجام نشست‌های متعدد با کشورهای است که ایران با آن‌ها مراودات تجاری و مالی دارد. مدنی‌زاده این رایزنی‌ها را گامی مؤثر در راستای تحریم‌شکنی و خنثی‌سازی محدودیت‌های مالی عنوان کرد.

دسترسی به منابع تأمین ارز اهمیت پیدا می‌کند. در واردات تجاری متعارف، بازرگان بسته به نوع کالا و مقررات مربوط، از مسیرهای تعیین‌شده برای تأمین ارز استفاده می‌کند؛ اما در تجارت مرزی، اتکا به منابع ارزی شخصی یا منابع خارج از مسیر معمول تخصیص ارز می‌تواند نقش بیشتری داشته باشد. اگر خرید کالا از منابع ارزی قابل عرضه در بازار آزاد انجام شود، افزایش حجم واردات بالقوه می‌تواند تقاضا برای این منابع را بالا ببرد. با این حال، بدون اطلاعات تفکیکی درباره روش پرداخت و منشأ ارز، نمی‌توان میزان این اثر یا سهم آن در تغییرات نرخ ارز را به‌طور دقیق محاسبه کرد. گسترش فهرست کالاهای مجاز نیز این موضوع را مهم‌تر می‌کند. ورود برخی مواد اولیه، قطعات الکترونیکی، باتری‌ها و تجهیزات صنعتی از یک سو می‌تواند به تأمین نیاز بازار کمک کند؛ از سوی دیگر، ورود کالاهای نهایی در گروه‌هایی که تولید داخلی دارند، بحث رقابت و تخصیص منابع محدود ارزی را پیش می‌کشد. تا جایی که صاحبان برخی صنایع از جمله دبیر انجمن صنایع نساجی ایران، با اشاره به خلأهای موجود در روبه‌های ملوانی و کولبری، واردات برخی کالاهای دارای مشابه داخلی از این طریق را نه تنها موجب زیان دیدن تولید داخل دانسته‌اند بلکه خروج ارز از این شیوه را نیز گوشزد کرده‌اند.

نوبت بندی ثبت نام اعتبار کالا برگ

رئیس سازمان فناوری اطلاعات ایران اعلام کرد: مراجعه به درگاه دولت الکترونیک برای ثبت نام در طرح افزایش اعتبار کالا برگ بر اساس رقم آخر کدملی سرپرستان خانوار نوبت بندی شده است. محمدحسن صدر با بیان اینکه مهلت ثبت‌نام و

خوداظهاری سرپرستان خانوار برای افزایش اعتبار کالا برگ تا ساعت ۲۴ روز جمعه تمدید شده است، تأکید کرد: فقط سرپرستان خانواری که پیامک دریافت کرده‌اند به سامانه مراجعه کنند. وی افزود: تاکنون بیش از ۴ میلیون و ۲۰۰ هزار سرپرست خانوار ثبت‌نام کرده‌اند که مهلت ثبت‌نام خوداظهاری تا ساعت ۲۴ روز جمعه تمدید شده است. او تأکید کرد: جدول زمان‌بندی مراجعه به درگاه دولت الکترونیک بر اساس رقم آخر کد ملی سرپرستان خانوار بوده و ارقام صفر و یک (چهارشنبه ۲۲ مهر)، دو، سه و چهار (پنجشنبه ۲۳ مهر) و ۵، ۶، ۷، ۸ و ۹ روز (جمعه) ۲۴ به سامانه مراجعه کنند.

گفت و گو

استقراض از بانک مرکزی کم می‌شود

در شرایطی که بیش از ۹۸ درصد تأمین مالی اقتصاد بر عهده شبکه بانکی است، رشد بیش از ۱۲ برابری تأمین مالی زنجیره تولید و افزایش روند عرضه اولیه در بازار سرمایه، نشانه‌ای از گسترش مسیرهای جایگزین برای تأمین منابع بنگاه‌های اقتصادی و کاهش اتکا به تسهیلات بانکی است.

نیما میرزایی، کارشناس بازارهای مالی، با اشاره به نقش بازار سرمایه در تأمین مالی تولید گفت: در شرایطی که بیش از ۹۸ درصد تأمین مالی اقتصاد بر دوش شبکه بانکی قرار دارد، توسعه روش‌های جایگزین و کاهش وابستگی بنگاه‌های اقتصادی به تسهیلات بانکی اهمیت زیادی دارد. در یک سال و نیم گذشته، با وجود تحریم‌ها و شرایط دشوار ناشی از جنگ، تلاش شده روند تأمین مالی تولید تداوم پیدا کند و ظرفیت‌های جدیدی برای حمایت از بنگاه‌های اقتصادی به کار گرفته شود. در این میان، همکاری و هم‌راستایی بازار سرمایه و بانک مرکزی در توسعه ابزارهای تأمین مالی، می‌تواند به تقویت تولید و کاهش فشار بر شبکه بانکی کمک کند.

میرزایی با اشاره به رشد استفاده از ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید در نیمه نخست امسال افزود: مجموع عملکرد این ابزارها در شش‌ماهه نخست سال ۱۴۰۵ به ۳۰۳ همت رسید؛ درحالی‌که این رقم در مدت مشابه سال گذشته ۲۵.۴ همت بود. به این ترتیب، تأمین مالی زنجیره تولید بیش از ۱۲ برابر رشد کرد. همچنین میزان تأمین مالی از طریق اوراق گام در همین دوره به حدود ۶۰ همت رسید که عدد خوبی برای فصل بهار و تابستان است.

وی ادامه داد: این آمارها نشان می‌دهد که ابزارهای نوین تأمین مالی به‌تدریج جایگاه پررنگ‌تری در تأمین منابع مورد نیاز بنگاه‌های اقتصادی پیدا می‌کنند. توسعه ابزارهایی مانند اوراق گام می‌تواند به تأمین نقدینگی بنگاه‌ها، تسهیل مبادلات در زنجیره تولید و کاهش اتکای شرکت‌ها به تسهیلات بانکی کمک کند. هرچه سهم این روش‌ها در تأمین مالی اقتصاد افزایش پیدا کند، فشار کمتری به شبکه بانکی وارد خواهد شد و نیاز بنگاه‌ها به استفاده از روش سنتی تأمین مالی، یعنی دریافت وام، کاهش می‌یابد.

میرزایی با تأکید بر ضرورت تنوع‌بخشی به روش‌های تأمین مالی اظهار کرد: وقتی بیش از ۹۸ درصد تأمین مالی اقتصاد بر دوش شبکه بانکی قرار دارد، استفاده از ظرفیت‌های جایگزین اهمیت دوچندانی پیدا می‌کند. ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید و روش‌های مبتنی بر بازار سرمایه می‌توانند بخشی از نیاز مالی شرکت‌ها را پوشش دهند و در نتیجه، نیاز به تسهیلات بانک‌ها را کمتر کند که در این صورت استقراض بانک‌ها از بانک مرکزی کاهش می‌یابد. این روند، در صورت هدایت صحیح منابع به سمت فعالیت‌های مولد و کاهش فشار اعتباری بر شبکه بانکی، می‌تواند به محدود شدن آثار تورمی ناشی از رشد اعتبارات نیز کمک کند. میرزایی با اشاره به روند عرضه‌های اولیه در بازار سرمایه گفت: با وجود شرایط دشوار اقتصادی و جنگی که کشور پشت سر گذاشته، روند عرضه‌های اولیه ادامه داشته و در سال ۱۴۰۵ تاکنون ۲۲ عرضه اولیه در بازار سرمایه انجام شده است. تداوم عرضه‌های اولیه از این جهت اهمیت دارد که امکان ورود منابع جدید به بازار اولیه و تأمین سرمایه مورد نیاز شرکت‌ها را فراهم می‌کند.

وی ادامه داد: بسیاری از شرکت‌هایی که وارد بازار سرمایه می‌شوند، برنامه‌های توسعه‌ای و ظرفیت رشد دارند. جذب منابع از طریق عرضه اولیه می‌تواند به اجرای طرح‌های توسعه، افزایش ظرفیت تولید و گسترش فعالیت این شرکت‌ها کمک کند. به همین دلیل، عرضه‌های اولیه علاوه بر افزایش تنوع مالی سرمایه‌گذاری، می‌تواند در تقویت بخش مالی شرکت‌ها و توسعه فعالیت‌های اقتصادی نیز نقش داشته باشند. این کارشناس بازار سرمایه با اشاره به ارتباط میان توسعه ابزارهای تأمین مالی و عرضه‌های اولیه تصریح کرد: این دو مسیر می‌توانند مکمل یکدیگر باشند. از یک سو، ابزارهای تأمین مالی زنجیره تولید به بنگاه‌ها کمک می‌کنند منابع مورد نیاز خود را با سازکارهای متنوع‌تری تأمین کنند و از سوی دیگر، عرضه‌های اولیه امکان جذب سرمایه جدید برای شرکت‌ها را فراهم می‌آورند.

تجارت مرزی در فصل سخت‌گیری

گسترش واردات ملوانی و کولبری، در کنار نقش آن در تأمین کالا و معیشت مرزنشینان، ضرورت شفافیت در منشأ آرز و بررسی آثار این روبه‌ها بر تقاضای بازار آزاد ارز را پررنگ می‌کند.

بر اساس قانون ساماندهی و نظارت بر تجارت مرزی مصوب سال ۱۴۰۲، سهمی ۱۰ درصدی از واردات کشور به دو روبه کولبری و ملوانی داده شده و قرار گرفتن در شرایط خاص جنگی موجب شده در ماه‌های گذشته در فهرست کالاهای مجاز این حوزه دستخوش تغییرات متعدد شده و کالاهایی از انواع خشکبار و دانه‌های خوراکی گرفته تا بادام هندی، تخم شربتی، برگه زردآلو، قطعات خودرو، تجهیزات رایانه‌ای، باتری، پتل خورشیدی و حتی محصولات پتروشیمی در آن جای گیرد. در مقطعی از زمان برای حمایت از این شیوه و با توجه حمایت از اشتغال مرزنشینان حتی برخی معافیت‌های مالیاتی هم برای این حوزه در نظر گرفته شد که البته اگرچه این مهلت در ماه‌های گذشته به پایان رسیده اما با توسعه واردات کولبری و ملوانی در

خبر بد برای ترامپ و جمهوری خواهان

جنگ علیه ایران تورم آمریکا را افزایش داد

اخیر تا حدی کاهش یافته، میانگین بهای آن در آمریکا روز سه‌شنبه به ۴.۳۴ دلار برای هر گالن رسید؛ سطحی که همچنان هزینه رفت‌وآمد و حمل‌ونقل را برای خانوارها و شرکت‌ها بالا نگه می‌دارد. افزایش هزینه مواد اولیه و انرژی، شرکت‌ها را نیز به بازنگری در قیمت محصولات واداشته است. شرکت پسی‌کو اعلام کرده برای جبران افزایش هزینه سوخت، آلومینیوم و مواد اولیه غذایی، قیمت برخی تنقلات و نوشیدنی‌های خود را افزایش می‌دهد.

در همین حال، تورم هسته آمریکا که تغییرات قیمت مواد غذایی و انرژی

تورم آمریکا در سپتامبر با افزایش قیمت بنزین، بلیت هواپیما و برخی کالاها به ۳.۷ درصد رسید؛ رقمی بالاتر از پیش‌بینی اقتصاددانان که هم‌زمان با نزدیک‌شدن انتخابات میان‌دوره‌ای، فشار بر خانوارها و سیاست‌گذاران اقتصادی این کشور را افزایش داده است. به گزارش آسوشیتدپرس، وزارت کار آمریکا اعلام کرد شاخص قیمت مصرف‌کننده در سپتامبر نسبت به مدت مشابه سال قبل ۳.۷ درصد افزایش یافته است؛ در حالی که این رقم در اوت ۳.۴ درصد بود. تورم ماهانه نیز از ۰.۴ درصد به ۰.۶ درصد رسید و از پیش‌بینی ۰.۳ درصدی اقتصاددانان فراتر رفت. افزایش قیمت انرژی یکی از عوامل اصلی شتاب تورم بوده است. اختلال در عرضه نفت و گاز در پی جنگ ایران، هزینه سوخت را افزایش داده و فشار تازه‌ای بر هزینه‌های خانوارها و فعالیت بنگاه‌های اقتصادی وارد کرده است. تورم آمریکا که در سال ۲۰۲۲ به اوج ۹.۱ درصدی رسیده بود، پس از یک دوره کاهش، بار دیگر روند صعودی در پیش گرفته است.

قیمت بنزین در سپتامبر نسبت به ماه قبل حدود ۹ درصد افزایش یافت. همچنین بهای بلیت هواپیما در مقایسه با سال گذشته حدود ۲۳ درصد بیشتر شد؛ افزایشی که نشان می‌دهد فشار هزینه‌های انرژی به بخش حمل‌ونقل نیز سرایت کرده است. اگرچه قیمت بنزین در هفته‌های

آمریکا

اروپایی‌ها نگران زمستان سرد شدند

جهش ۱۵۰ درصدی قیمت گاز در قاره سبز

جهش بیش از ۱۵۰ درصدی قیمت عمده‌فروشی گاز اروپا از ابتدای سال، کاهش ذخایر گازی و اختلال روبه‌رو کرده است. هم‌زمان، تلاش کشورهای غربی برای جبران کمبود گاز می‌تواند تا پایان دهه به مازاد عرضه و سقوط قیمت‌ها منجر شود؛ بحرانی که هم‌زمان صنایع اروپایی را زیر فشار قرار داده و آینده سرمایه‌گذاری‌های چند میلیارد دلاری در بازار گاز را با ابهام مواجه کرده است.

اروپا

تنگه هرمز؛ نقطه آسیب‌پذیر امنیت انرژی اروپا چهار سال پیش، هم‌زمان با جنگ اوکراین، اروپا حدود ۴۰ درصد از واردات گاز خود از روسیه را از دست داد و برای جبران این کمبود به تأمین‌کنندگان جدید، از جمله قطر، روی آورد. قطر که یکی از بزرگ‌ترین صادرکنندگان گاز طبیعی مایع جهان است، در آن زمان بر سابقه طولانی خود در تحویل به‌موقع محموله‌ها تأکید می‌کرد. با این حال، تحولات اخیر نشان داد که حتی قراردادهای بلندمدت نیز نمی‌توانند کشورها را در برابر بحران‌های ژئوپلیتیکی و بسته‌شدن مسیرهای حیاتی انتقال انرژی کاملاً محافظت کنند.

در ماه مارس، پس از بسته‌شدن تنگه هرمز در پی حملات نظامی آمریکا و اسرائیل علیه ایران، قطر اعلام کرد نمی‌تواند بخشی از تعهدات صادراتی‌اش را اجرا کند. این تحول، بازار جهانی گاز را با شوکی بزرگ روبه‌رو کرد.

صادرات قطر از زمان آغاز بحران ۹۸ محموله، معادل حدود ۳۹ میلیون تن گاز، کمتر از مدت مشابه سال قبل بوده است. این کاهش، نزدیک به ۹ درصد از عرضه جهانی گاز را تحت تأثیر قرار داد و قیمت گاز طبیعی مایع در آسیا را حدود ۱۴۰ درصد افزایش داد؛ به‌طوری‌که قیمت آن به ۲۵ دلار به ازای هر میلیون واحد حرارتی بریتانیا رسید.

این اتفاق بار دیگر اهمیت تنگه هرمز را به‌عنوان یکی از مسیرهای اصلی انتقال انرژی جهان نشان داد. اختلال در این آبراه نه‌تنها عرضه نفت و گاز را محدود می‌کند، بلکه هزینه واردات انرژی را برای کشورهای وابسته به بازارهای خارجی افزایش می‌دهد و برنامه‌ریزی اقتصادی آنها را دشوارتر می‌سازد.

ذخایر پایین گاز؛ اروپا در آستانه زمستانی پر هزینه

اکنون‌سیست میانگین ذخایر گاز اروپا را حدود ۷۲ درصد گزارش کرده است؛ در حالی که میانگین این رقم در همین مقطع طی سال‌های ۲۰۲۲ تا ۲۰۲۵ حدود ۹۰ درصد بود. وضعیت آلمان، بزرگ‌ترین

رد مداخله بانک مرکزی اروپا در بحران بدهی فرانسه

کریستین لاگارد، رئیس بانک مرکزی اروپا، با تأکید بر ضرورت اصلاح سیاست‌های مالی داخلی فرانسه، احتمال مداخله این نهاد برای مهار بحران بدهی دومین اقتصاد بزرگ اتحادیه اروپا را رد کرد. لاگارد گفت راه‌حل اصلی مشکلات مالی فرانسه باید در داخل این کشور و از طریق اصلاح سیاست‌های بودجه‌ای دنبال شود. بحران بدهی فرانسه در هفته‌های اخیر با افزایش بازده اوراق قرضه دولتی و نگرانی سرمایه‌گذاران درباره توان دولت برای کاهش کسری بودجه تشدید شده است. بدهی عمومی این کشور به حدود ۱۲۰ درصد تولید ناخالص داخلی رسیده و بازده اوراق قرضه ۱۰ساله آن به نزدیکی ۵ درصد افزایش یافته؛ سطحی که بالاترین میزان در بیش از دو دهه گذشته توصیف شده است.

افزایش هزینه استقراض، فشار بیشتری بر بودجه دولت وارد می‌کند و می‌تواند با محدود کردن منابع مالی، رشد اقتصادی را نیز تحت تأثیر قرار دهد. هزینه‌های بالای رفاه اجتماعی و دشواری اجرای برنامه‌های کاهش کسری بودجه، از دیگر چالش‌های پیش‌روی دولت فرانسه است. نزدیک شدن انتخابات ریاست‌جمهوری نیز نگرانی‌ها درباره امکان پیشبرد اصلاحات مالی را افزایش داده است. با این حال، لاگارد تأکید کرد افزایش بازده اوراق قرضه به فرانسه محدود نیست و اقتصادهای بزرگی مانند آمریکا، آلمان و ژاپن نیز با روند مشابهی روبه‌رو هستند. افزایش بدهی دولت‌ها و تداوم شوک انرژی ناشی از جنگ علیه ایران، از عوامل فشار بر بازارهای اوراق قرضه به شمار می‌روند.

را کنار می‌گذارد، از ۲.۴ درصد در اوت به ۲.۶ درصد در سپتامبر رسید. با این حال، تورم هسته ماهانه در سطح ۰.۳ درصد ثابت ماند. افزایش تورم، تصمیم‌گیری فدرال رزرو درباره نرخ بهره را دشوارتر کرده است. از یک سو، تداوم رشد قیمت‌ها می‌تواند ضرورت حفظ سیاست پولی انقباضی را تقویت کند؛ از سوی دیگر، بخش مهمی از فشارهای فعلی از اختلال عرضه انرژی ناشی می‌شود؛ عاملی که افزایش نرخ بهره به‌تنهایی قادر به رفع مستقیم آن نیست.

بیشتر سرمایه‌گذاران انتظار دارند فدرال رزرو در نشست ۲۷ و ۲۸ اکتبر نرخ بهره را بدون تغییر نگه دارد، هرچند احتمال افزایش دوباره آن در دسامبر همچنان مطرح است. هدف تورمی بانک مرکزی آمریکا ۲ درصد است و فاصله تورم فعلی با این سطح، همچنان یکی از چالش‌های اصلی سیاست‌گذاران به شمار می‌رود.

افزایش هزینه‌های زندگی در آستانه انتخابات میان‌دوره‌ای به مسئله‌ای سیاسی نیز تبدیل شده است. طبق نظرسنجی مرکز تحقیقات امور عمومی آسوشیتدپرس و نورک، تنها ۱۷ درصد از بزرگسالان آمریکایی عملکرد دونالد ترامپ در مدیریت هزینه‌های زندگی را تأیید کرده‌اند. میزان تأیید عملکرد او در مدیریت کلی اقتصاد نیز ۲۶ درصد گزارش شده است.

شاخص پیشی گرفته، در حالی که بخش‌هایی مانند خودروسازی، سفر و اوقات فراغت با عملکرد منفی روبه‌رو شده‌اند. به این ترتیب، گرانی انرژی برای برخی شرکت‌ها فرصت افزایش درآمد ایجاد کرده، اما برای بخش‌های دیگر به افزایش هزینه‌ها و کاهش احتمالی تقاضا انجامیده است.

قمار چندمیلیارد دلاری غرب؛ کمبود امروز، مازاد فردا

نگرانی از کمبود گاز، شرکت‌های غربی را به سمت سرمایه‌گذاری‌های گسترده در زیرساخت‌های تولید و صادرات گاز، به‌ویژه در آمریکا و کانادا، سوق داده است. برآوردها نشان می‌دهد ظرفیت تولید گاز طبیعی مایع آمریکا تا سال ۲۰۳۰ تقریباً دو برابر خواهد شد.

اما در سوی دیگر بازار، برخی کشورها در واکنش به نگرانی‌های امنیت انرژی، به کاهش وابستگی به گاز روی آورده‌اند. چین و شماری از اقتصادهای دیگر، توسعه انرژی‌های تجدیدپذیر و بازنگری در برنامه ساخت پایانه‌های واردات گاز را در دستور کار قرار داده‌اند. این تغییرات می‌تواند تقاضای آینده را کمتر از انتظارات سرمایه‌گذاران نگه دارد.

مؤسسه مشاوره‌ای رستاد انرژی پیش‌بینی می‌کند عرضه جهانی گاز طبیعی مایع تا سال ۲۰۳۰ با رشدی حدود ۶۰ درصدی به ۶۳۰ میلیون تن در سال برسد، در حالی که تقاضا در حدود ۵۷۴ میلیون تن باقی بماند. چنین فاصله‌ای میان عرضه و تقاضا، خطر شکل‌گیری مازاد بزرگ در بازار را افزایش می‌دهد. تحلیلگران هشدار داده‌اند که در صورت تحقق این

کمبود گازوئیل در بازار جهانی ادامه دارد

آژانس بین‌المللی انرژی هشدار داد اختلال در عرضه گازوئیل و کاهش ذخایر این سوخت ممکن است تا سال آینده ادامه پیدا کند؛ وضعیتی که با افزایش هزینه حمل‌ونقل، تولید کالا و تورم، فشار بیشتری بر اقتصاد جهانی وارد می‌کند. کاهش ظرفیت پالایش در عراق جنگ آمریکا و اسرائیل علیه ایران و اختلال در عرضه انرژی، از عوامل اصلی این افزایش عنوان شده است. این نهاد اعلام کرد بازار گازوئیل همچنان با کمبود عرضه روبه‌روست و برداشت از ذخایر، برخلاف روند معمول فصلی، پیش از تعمیرات پاییزی پالایشگاه‌ها و افزایش تقاضا در زمستان ادامه دارد. همچنین کاهش صادرات گازوئیل از خاورمیانه و روسیه در سپتامبر به مجموع ۱.۳ میلیون بشکه در روز رسید. اعضای آژانس بین‌المللی انرژی در حال هماهنگی برای

آژادسازی ۱۰۰ میلیون بشکه نفت و گازوئیل از ذخایر راهبردی هستند؛ اقدامی که با هدف افزایش عرضه و مهار فشار قیمت‌ها انجام می‌شود. با وجود انتظار برای بهبود فعالیت پالایشگاه‌ها در ماه‌های آینده، آژانس هشدار داد افزایش تولید برای این نهاد همچنین پیش‌بینی کرد عرضه جهانی نفت در سال جاری روزانه ۵.۸ میلیون بشکه کاهش یابد، اما در سال ۲۰۲۷ با افزایش ۷.۷ میلیون بشکه‌ای در روز مواجه شود؛ تغییری که می‌تواند بازار نفت را دوباره به سمت مازاد عرضه سوق دهد. برآورد آژانس از کاهش روزانه ۲.۶ میلیون بشکه‌ای تقاضای جهانی نفت در سال ۲۰۲۶ نیز نشان می‌دهد فشار هزینه‌ها و اختلال عرضه، چشم‌انداز بازار انرژی را با عدم قطعیت روبه‌رو کرده است.

گشتی در خبر

اثر جنگ بر رشد اقتصاد نفت فروشان

صندوق بین المللی پول از اثر جنگ آمریکا علیه ایران بر رشد اقتصادی کشورهای صادرکننده نفت در خاورمیانه و آسیای مرکزی رونمایی کرد. گزارشی که نشان می دهد: کویت، عراق، قطر و بحرین به ترتیب بیشترین آسیب را متحمل شده اند و اقتصادشان کوچک تر شده است.

برآورد رشد اقتصادی کشورهای منتخب:

کشور	۲۰۲۶	۲۰۲۷
عربستان	-۳,۳	۷,۹
ایران	-۷,۶	۳,۶
امارات	-۳,۹	۷,۷
قزاقستان	۴,۴	۴,۹
الجزایر	۳,۸	۳,۲
عراق	-۱۶,۰	۱۹,۰
قطر	-۱۵,۶	۱۸,۸
کویت	-۱۶,۷	۱۷,۱
آذربایجان	۱,۷	۲,۳
عمان	۴,۱	۲,۲
ترکمنستان	۲,۴	۲,۵
لیبی	۳,۳	۲,۹
بحرین	-۱۱,۳	۱۳,۹

منبع: صندوق بین‌المللی پول

ویدئو

